

Un veritabil jazz-band...

— Schița —

Paris, 1924 Nov.

Deja de mult mi-am propus, că la prima ocazie, când timpul și celelalte împrejurări îmi vor permite, voi căuta o tavernă, — „une sale boîte”, — ca să-mi petrec odată așa cum mie-mi place, pe lângă un „veritabil” jazz-band. Căci jazz banduri am văzut eu multe... cu negrii, cu hawaieni, cu albi... îmbrăcați în frac roșu, în smoking gabben ori în cămașă de noapte... — dar totuși, trebuie să recunosc că până acum n-am avut fericirea să văz un „jazz band” „veritabil” în sensul strict al cuvântului.

Așadar ieri seara m'am pus într'un taxi și numaidecât am debarsat la cabareul numit: „Aux poutres sans plumes”, având speranța că o să petrec o noapte strășnică. Ca să mă asigur de la început am întrebă la intrare de la portier:

— „Dar muzică bună aveți?”
Drept răspuns portierul îmi prezenta un surâs grațios și lat cât un bulevard, indicând cu un curios joc al degetelor, că muzica lor e de primul rang.

— „Jazz band?” — Ce? — întrebai din nou.

— „Pai sigur... un „veritabil” jazz-band!” — îmi răspunse el cu un suris și mai grațios, și și mai lat decât două bulevarde.

Am intrat deci, m'am tocmit puțin în oglinda vestiarului, căci... oricum... vezi bine... cum să vă... xplic... sunt și dame elegante pe acolo, cari primesc cu plăcere privirile „domnilor eleganti”. Așadar mai trebuie să mă aranjez la frizură, cravată... ca „să nu mă ard”, ce naibai!

Cum am intrat în sala mare, numaidecât m'am trezit cu „trei cheineri lângă mine:

— Doriți o masă?
— Doriți o lojă?
— Doriți șampanie?
Ca să mă scap de ei, am dorit o masă, n'am dorit o lojă și dorințele de șampanie le-am amânat pentru orele mai târzii. M'am pus lângă o măsuță din colț și în semilumina abajurului mi-am adus aminte de jazz-band... Trecuri cu privirea peste mese...

Adecă nu! Să fiu sincer, privirea mi s'a oprit între mese! Ba bie că nu s'a oprit, gând sexul frumos era reprezentat aici prin atâtea figuri drăguțe și frumoase. Pe urmă nu știu nici eu, am o privire foarte recalcitrantă, pe care dacă s'a oprit undeva, nu o mai pot îndepărta nici pentru doi bani!

Astfel am observat în stânga mea o domnișoară foarte gentilă, elegantă și scaldată într'un amănant parf. m de heliotrop, lucăt băga migrena în vecinii ei. Și până ce eu o priveam, murmurând în mine niște versuri diarambice... un bătrân bătos și uracios se pune lângă ea. Precum am putut observa, bătrânul era în relații mai intime; cu ea... cei șopotau într'un mod foarte confidențial...

Mai! dar uracios mai era bătrânul ăsta! Cine naiba l-a pus să vină aici? Mi se părea că bătrânul era cu atât mai insuportabil înaltea mea... ca cât doara era mai drăgălașă. Așa-i asta, ce să faci!-mi era cuică și mă întorceam la dreapta...

Când colo ce am zărit? În colțul opus, în dosul unor perdele era „minunea”... adecă „jazzbandul veritabil”! Patrune de o curiozitate fără margini, m'am s'ulat dela masă și m'am dus până la acești muzi anți ca să-i văz de aproape. Căci pentru mine, senzația de-a vedea un jazz band veritabil, îmi făcea aceeași impresie, cași când aș fi văzut statuia lib. rștii din New York. Când am ajuns lângă ei am observat că fiecare î-i are instrumentul în mână și joacă... dar pentru așa n'am auzit nimic! Nici un sunet! Nici o melodie!

M'am freat la ochi, cugetând că visez! Pe urmă am piciat pe cei mai apr. viat muzicant să văz dacă e viu sau ba...
Dar asta ce e? Bieții oameni suflă în instrumente și nu iese nici un ton! Era toc-mai să i ajut saxofonistului... când în oglinda din față am observat că toată sala dansează la mijloc!

Ceea-ce m'a încurcat și mai mult! Adecă cum? Orchestra joacă împreună cu publicul și eu nu aud nici un fel de muzică!

Eram pe punctul să cred că am înebunit sau am devenit surd! Sudorile reci îmi cășeau pe frunte! Cu greu m'am reintors la masa mea și am căzut pe scutin.

— „Trebuie să văz, cei-ăsta!? I-mi zisei și chemasem chelnerul numai decât. Cei zere franci de bașci i-au deschis gura, și așa am fost în-unosințită, că la începutul „seratei jazz-bandului nu cântă decât numai în surdina. Timp ce ora înaintează, muzica î-i ridică tonul, ca până dimineață să se schimbe într'un zgomot infernal. Publicul s'a obișnuit cu asta... și „jazz bandul tăcut” a devenit modă...

După cinci minute am găsit că a dansa pe lângă această liniște nici nu e lucru desagreabil! M'am pus deci la un tango „misterios”... dansând conform imaginației, căci vezi bine, aici e arta: Să ghicești tactul!...

Când din nou am ajuns la măsuța mea mi-se părea că m'am schimbat cu totul! O voce bună m'a cuprins fără să observ... A sosit momentul șampaniei... fie ce-o fi! M'am lăsat în vraja alcoolului și fără ni.l o jenă m'am pus la masa vecină, unde bătrânul părea și el cam alcoolizat...

Sala, d'altfel destul de mică pe lângă proporțiile obișnuite ale unui hall, era plină de dame și domni... Serpentinele cu sutele zăceau pe parchet, legând mesele laolaltă prin nenumarate fire verzi-galbene și violete. Pe lângă muzica jazz-band-ului, care în acest timp a devenit tot mai sgomotoasă, sala răsună de ciocnitul paharelor și de strigătele chelelor. Fumul greu se lăsa pe mese ca un nor vânt, vopsit cu diferitele culori ale abajurelor.

În acest moment, muzica a intonat noul fox-trot american:

„I loved her in the morning... And I loved her at night...”

... Tipul cu toba... dela jazz-band, a început să cânte textul fox-trotului... iar publicul, numaidecât s'a pus să cânte cu el. Refrenul era atât de popular, încât cu toții l-am învățat...

N'a trecut o jumătate de oră, și eu m'am împrietuit cu comsenii mei. Domnișoara precum am mai amintit, era foarte gentilă... și fara multă ceremonie îmi povesti istoria vieții sale... Astfel am găsit că mamă sa era spălătoareasă pe langa fortificații, iar tatăl său condonier. Când era mică, ea toată ziua se juca prin șanturile bulevardelor dela periferia Parisului, iar la cincisprezece ani a intrat într'o curatorie... Astăzi s'a lăsat de toate astea! La ce bun să lucrezi, când ai găsit un tip care toată ziua te satură cu șampania?...

La mesele vecine, deasemenea, voia bună era în creștere. Rasatele și strigătele nu mai încetau. Trebuie să marturisesc... că mă simțeam foarte familiar în acest „milieu” și îmi închipuam că, toți sunt prietenii mei pe cari îi cunosc deja de o mie de ani. Mi se părea, că pretutindeni văd fețe cunoscute... încât îmi venea poftă să le zic pe rând „bonjour”!

Jazz bandul joacă fără încetare... și în acest haos sgomotos publicul dansa. Dansau bătrânii și tinerii... cei-ce știu dansa, și cei-ce nu știu. Jena a di parut... cu toții ne simțeam ca la noi acasă.

Am făcut cunoștința unor mamzele. Nu știu cum mi s'a prezentat... Mimi sau Lulu? La tot cazul numele lor era compus din două silabe identice... Una însă trebuie să recunosc: că au dansat de minune...

Ah! tangourile și fox-troturile din urmă... era ceva... divin!... Muzica ridică mereu tonul, și încurând ne trezim cu un tărăboiu infernal. Jazz-band-știi se apropiau de nebulie! Pianstul, cu pârul în față, btea în clape ca un di-perat! Saxofonistul, roșu cași un rac fier, era să pleznească! Violoniștii, dansau și ei,

cântând într'un delir. Iar „tipul” de lângă toba și-a pierdut mintile complet. Băten în taba mare cu piciorul, timp ce cu boghețele făcea tactul. Toată banda urla „succesul” seratei:

„I loved her, yes I loved her, When the stars were shining bright!...”

Aceste simptome de delir au trecut asupra publicului și în câteva minute toată sala cânta refrenul:

„I loved her in the springtime And I loved her in the fall!...”

Muzica acestui fox-trot atât de popular, a început un dans de beție. Nici nu mai era dans! Erau niște mișcări ridicole... și siluetele se pierdeau între ele cași niște fantome.

Cu capul greu și cu privirea voalată mă uitam la dreapta și stânga. Aspectul dela început s'a schimbat cu totul. Domniul cu gulerul desfăcut și cravata pe umăr, cu un umbrel foarte indecis se țără dela masă la masă. Cu frizura desfăcută și cu pârul în ochi, făceau impresia unor bandiți eleganti. Damele, în prada șampaniei și au neglijat complet aspectul exterior. Cu coafura desfăcută dansau cele mai excentrice figuri de shimmy, tremurând din umăr ca niște desperate...

Și jazz-bandul urla fără încetare. În tot momentul am așteptat ca bieții oameni să căză de oboseală...

În urma însă am văzut, că ei au fost cu mult mai rezistenți decât cum credeam eu!

Publicul nu-l lăsa să cânte altceva decât numai acest fox-trot american... dar fara oprit... căci altfel buteliile de șampanie le ar fi sburat în cap!

Și publicul dansa și cânta într'o extremă fază de beție... cu corpul rupt de oboseală și cu privirea rătăcită!

Pe sub mese sticle de șampanie într'o dezordine... saunele imburdate, fețele de masa țărte în praful. Unii dormeau cu capul pe masă... alții priveau toiu dansatorilor cu o privire stupidă. Cei mai rezistenți strigau, goleau la pahare și le spărgeau contra ogliziilor...

Serpentinele, îngrămadite cu sutele, acoperau mesele, lămpile și pe cei-ce dormeau. Era ora trei dimineața...

Nimeni nu voia să plece... par'că ceva legătură invizibilă îi lega pe toți! Bătrânul „ineu” a aștit pe scaun, timp ce eu dansam cu d-șoara... Când să l trezim, obser-văm, că într'o stare de ebrietate cântă în sine ultimele strofe ale fox-trotului bine-cunoscut:

„But last night on the back-porch... I loved her best of all!...”

Îl scuturăm, și nu voia să și revie în fire. Mașinalmente repeta finea refrenului... „best of all”... „best of all”... și privea laolaltă lui cași un boivn sau alienat.

— „Las' că l trezeac eu!” — zise Mimi, și la moment îi făcu o fricție cu șampanie spălându-l bine la cap...

Strămbăturile de obraz ale bătrânului mă făceau să rătăc, dar, mi-se pare, răsul meu era cam forțat! Simțeam că nu mai pot... — „Zut!”

„Mi-se făcu rău și oboseala mă cuprindea. Deodată sala se învărti cu mine și mi-s'a parut că ab-juzurile, ca niște stele diabolice, dansează deasupra mea, formând o curioasă coroană de culori...”

Căzusem pe un scaun. Muzica și sgomotul infernal ce veneau dinpre colțul jazz-bandului „veritabil”, î-mi sbârâiau în urechi. Ochiul mi s'au întuneacă. Eram paralizat...

Ca printr'o ceață, văzusem pe sasofonist cu obrazul lui umflați. Această față se apropia tot mai mult... se făcea tot mai mare... gura saxofonului, neagră și imensă, cași un tunel, ce desena înaltea mea cu niște proporții gigantice... deodată mă văzusem cuiras de această „gu a uriașă”... și am căzut în profunzimele întunecate...

Noaptea m'a înguțit... E. Ș.

Vieața artistică

O expoziție internațională grafică în Arad.

Arad, 18 Dec.

În ziua de 14 Decembrie s'a deschis, în localitate — în palatul Elise Fischer — o interesantă expoziție internațională grafică. Expun aci pictori cu nume cunoscute cum sunt: Iliu Bozon, Adalbert Ivanyi Grunwald, Mihail Kara, Adalbert Kron, Eugen Kron, Kubinyi A., Rudolf Merenyi, Karol Patko, Vilhelm Perlot Csaba, Revfy Kady, Eugen Simkovič, Alexandru Spitzer, Leopold Hermann, Ștefan Szonyi, Ferdinand Varga, Ioan Vaszary, Zalan O. și o singură gravură a marelui Mihail Munkacsy.

Expoziția este aranjată de pictorul aradan Szanto Gh. și numără 156 gravuri. Se remarcă următoarele: „Fata” nr. 4, „Stelaj” nr. 6, „Piața Senților nr. 7, „Palatul Clo-

tid” nr. 3, „Ceasta regiilor” nr. 25, „Binecuvântând pe Iacob” nr. 30, „Ștefan” nr. 38, „Susana” 40, „Păste de Paști” nr. 41, „Stredea” 45, „Siesta” 47, „Venus” nr. 48, „Arbori” 63, „Înălțarea” 75, „Stradă” nr. 81, „Cap de femeie” 83 și 84, „Trei copii” nr. 92, „Restignirea” 96, „Isus” 100, „Trei copii” nr. 106 și 107, „Noapte de iarnă” 110, „London Istok” 117, „Cap de bărbat” 122, „Ditație” 123 etc.

În zadar să remarcăm singura bucată a marelui Mihail Munkacsy intitulată „Ștefan”. Străduința dlui Szanto de a da Aradului o mare senzație artistică, merită toată lauda.

Expoziția de pictură Cornel Minișan

Astăzi Vineri 19 Decembrie s'a deschis în sala Palatului Cultural, expoziția de pictură a dlui Cornel Minișan.

Dsa expone, în total 56 de pânze, între care sunt câteva de o putere neașteptată. D. Minișan este, înainte de toate un peisagist, cu totul personal, aci în Arad. Mărturisesc că la expoziția dsale m'am dus cu oarecare teamă. Odată intrat am văzut că în fiecare pânză trăiește un suflet care răscălinde Natura, a reușit să-i rupă din farmec și să-i dea vieață în cadrul unde a așezat-o.

Toate peisajele dsale, nu au coloritul special — sau mai bine zis personal — ci plutește în ele lumina și umbra pe care o cunoaștem cu toții atât de bine. Verile sunt calde, iernile au imprumutat frigul lor obișnuit, toamnele te opresc locului cu melanco-

lia lor, iar nopțile au farmecul nopților vărate. Florile deasemenea au în ele viața și ispitesc a le apropia să le mângâi și să le miroși.

Intrat în ansamblul celor 56 de pânze e greu de ales. Se remarcă însă la v. r. nr. 1 și 3, „Negoiul” 8, „La rău” nr. 11, „Toamnă” 11 și 12, „La oglindă” nr. 13, „Vale” 14 și 15, „Maci” 16 și 17, „Vale soare” 19, „Corturi” 26, „La Turnul” nr. 27, „Clăi de grâu” 34 și 35, „În câmp” nr. 37, „Vale” 42, „Struguri” 43, „Avig” 45, „Noapte cu lună” 48, „Studiu” nr. 49, „Reșe” 52, „Liliac” 53 etc.

Expoziția dlui Minișan, prezintă pentru noi românii un interes deosebit și deosebit simțim obligați să mai vorbim despre într'unul din numerele viitoare.

Atitudinea minoritarilor maghiari

Am relatat, pe scurt, în ziarul nostru, despre congresul partidului maghiar ținut la Brașov. Cu titlul de document, și ca să putem reveni asupra lor, publicăm mai amănunțit declarațiunile făcute în acest congres: Adunarea s'a deschis de către d. Ugron Istvan (Cluj), care aduce omagii răposatului Barsh Josika.

Spune că doleanțele poporului maghiar nu sunt ascultate de nimeni, cu toate că s'au făcut în mai multe rânduri demersuri la guvern.

D. Ugron dă apoi președinția dlui Kalman Tury (Oradea Mare), care prezidează congresul până la sfârșit.

D. MAKAY SANDOR, raportor la chestiunea școlară, spune că românii urmăresc împiedicarea dezvoltării tineretului în școlile confesionale.

Oratorul mai arată că se fac toate sforțările să se introducă un singur tip de învățământ, cel din vecheul regat și că prin reforma agrară sub diferite forme școlile au fost deposedate de toate averile lor.

Se dă cuvântul apoi dlui CIZER LAJOS (Târgul-Mures), care spune: Invățământul în școlile universitare, ce se predă azi este greșit căci tineretul maghiar nu trebuie să aspire la posturi oficiale, ci trebuie creiată o burghizie de meseriași și comercianți care să poată ține piept la toate atacurile șoviniste.

Ultimele cuvinte ale vorbitorului sunt acoperite de un val de apostroafe din partea preștilor și delegaților din Ciuc. În sala se produce un enorm tumult și oratorul este silit să renunțe la cuvânt.

D. DUCSEK (Caras-Severin) arată că adevăratul popor maghiar nu este reprezentat la congresul de față. Această declarație produce din nou un mare scandal în sala, mulți delegați cer ridicarea cuvântului, în timp ce democrații și muncitorii din sală aplaudă și

cer continuarea discursului. Scandalul continuă câteva minute, după care se ridică cuvântul dlui Ducsek.

Vorbesc apoi dlui V. Miclos și Ștefan Iosif, deputat. Acesta își repetă discursul din Cameră, așa de nedrepte și de înalte, față de autoritatea românească.

Se dă cuvântul pentru a doua oară dlui CSIZAR (Tg.-Mures), care acuză partidul maghiar că a neglijat toate chestiunile economice.

D. TOROK arată doleanțele poporului Secuim și spune că toate izlazurile au fost expropriate.

D. GOROG ZIGMOND acuză guvernul că a provocat criza economică pentru că în clasele muncitorești minoritare și în talul minoritar.

D. NAGHY LAJOS (Cluj) cere conștințarea din partidul maghiar să interzică guvernului creditul industrial și acordul industriilor minoritari credite.

D. GOMBES BENO (Cluj) se plânge de autoritățile care nu lasă firmele scrise în limba minoritare.

Se dă cuvântul apoi dlui CSETREI LAJOS, delegatul partidului comunist din Târg-Mures, care după ce salută congresul în meile muncitorime depe Valea Muresului spune că oligarhia actuală se poate opri cu forța prin revoluție și face apel la tineretul maghiar, pentru câștigarea cauzei noastre.

(Oratorul fiind felicitat de toată adunarea și chiar de cei mai reacționari frunziși ai congresului.)

D. SEBEN JANOS se ocupă de chestiunea administrativă și spune că cu această reformă se strângulează minoritățile.

D. BELA BARABAS (Arad) fost membru al partidului maghiar spune că evreii din Arad fac parte integrantă din minoritatea maghiară și protestează contra tendinței guvernului de a-i rupe din partidul maghiar.

În vremea aceasta, portarul — c'asa i ră-măsese numele în curte — în-lt și sol mn, cu ba-bă albă desfăcută în două, se purta și el de ici colo, dând ordin, c'o mână într'un buzunar și cu alta netezindu-și favoritele.

Chiar așa fără șapcă în cap, s'arata tot mândru și poruncitor, ca un polcovnic care comandă.

Amândouă f' mele îl ascultau și se purtau cu dânsul, de par' că era stăpân. Fata mai ales se uita cu milă și respect, frângându-se după treburi, ca să-i intre în voce.

— Așa am să fac, cum zici, tată... Mama supusă și ea s'atinsă:

— Dacă fost s'ajungem și zilele astea! Portarul se încrunta atunci și răsufia trist stăbii.

În fața douăzeci de ani de slujbă...

Într'ă esb-le nu mai fu de cunoscut oada... Toțel se schimbă ca sub încălțător făcătoare de minuni. Când lăsa-și să lături, se vedea într'iorul acela strimt înarcat de paturi prime-nite și de lucruri ceate.

Fata modestă și diguță, lucra acum broderii, iar mama, uscată și invinsă căta de ale mănchirii, pe lângă fața în trei ochiuri așezată afară.

La timpul zilei portarul nu se mai putea vedea pe-o casă. Se îmbrăca de dimineață în uniforma lui

impunătoare, cu șapca și mantauă cu nasturi sibi, și se vedea plecând în oraș, trăgându-și în lături barba lui albă dată în două.

Femeea îl petrecea din prag înduioșată: — Te duci să mai vezi lumea... — Mă duc să văd pe domnul ministru... — Ți-a făgăduit ceva?

— Eu nu cer decât locul meu... Ce vrei, douăzeci de ani sunt o vieață...

După masa dela amiază, același drum și nu se întorcea decât pe înopinate — tot ceremonios și mândru, cum era la postul lui, când îl implorau cei cu nevoile, ca să le dea drumul la ministru...

Dela o vreme a început portarul să dea semne de nerăbdare și tulburare. Reintegrarea întărzia tot mai mult. Îi era mai ales de vecini, cari s'ar-putea îndoi, că va mai veoi el iar în slujba veche. Nu știa cum să ne întâmpine:

— Am promisiuni formale... E hei, la căți ministri nu le-am deschis...

Începu să fi cunoscut pe calea Victoriei. Îi vedea zilnic cum se încurșează printre trecători, întrecând cu umerii toată unda lor și spionând de sus vre-un cunoscut. Când îl simțea luțind pași și începându-se spre cine-va, înțelegea că va urma era ochiu.

— Bună ziua.

— Bună... — Nu mă mai cunoști, desigur... — Ba par'că.

— Eu sunt... am avut o nenorocire... O să mă reintegrez, am promisiuni... — Să dea Dumnezeu, de ce nu?

Portarul șoptea atunci cu vocea grăbită:

— Te rog împrumută mi 5 lei.

Dacă nu putea lua cinci lăsa la doi, apoi, la unul și la urmă o sfârșia cu cincizeci de bani.

Săptămânile însă treceau, economiile se sfârșiseră de mult, iar el plictisise pe cunoscuți, tâindu-le drumul prin mulțime și cerând La urmă nu mai putea aduce acasă. Nevastă-sa plângea pe infundate, pe când fața îndurerată și nerăbdătoare, se uita în ochii tatălui său, ca în ochii unui stăpân bun și mare. Derăptori nu s'au trezit cu toții îmbrășiși și plângând, văzând că trebuie să se culce nemăncați...

Portarul ajunsese la urmă posomorât de tot, de nu mai vorbea cu nimeni. Nu știa cum să se strecoare ca să nu-l vadă cineva.

Îți era milă să-l surprinzi, așa înalt și sprătos, cu barba albă dată în lături, îmbrăcat în uniforma lui care începuse a se roade, cum se pieca și și juțea pași prin umbra celor, ca să ajungă mai degrabă la el.

Nu mai de mine se apropia mai cu încredere:

— Știi ce? — numai cincizeci de banii... am promisiuni formale.

Intr'o dimineață aud zarvă în curte. Când mă cobor jos, văd lumea mișcându-se și arătând în spre odaia portarului. Mă îndrept atunci și eu într'acolo și văd pe bătrân îmbrăcat, stând la ușă transfigurată și solemn. S'ar fi părut că era stafia unui palat, care, și a reluat postul de pază, așa stătea de pătruns și închinat datoriei.

În cap tot cu șapca, iar pe el mantaua lui încheiată cu nasturi albi. Aștepta par'că, petrecându-și barba dată în două, printre degetele uscate și lungi. Cele două femei din casă, dormeau dușe, nebăgând de seamă, trezirea portarului.

M'am dus la el, zdrobit de milă și i-am zis dojenitor?

— Într'ă cesă că rade lumea... El s'a îndreptat rece și solemn, în toată lungimea staturei și, ca și când ași fi fost un străin necunoscut, mi-a zis răsăpat și hotărât, ca din înălțimea slujbei lui recăpatate:

— Azi nu primește domnul ministru... În scântecarea ochilor acelora aprinși, am zărit atunci nebunia.

Ion Adam

Cântec pentru părul tău

Acum când doarme țărnul și valurile tale și colbul lunii-ți micș perdelole în izlaz. Aș vrea să-ți fiu în preajmă, și pârul în Pe perincle albe, plângând să-ți prefir.

Cu mâini tremurătoare apoi în pumn să-l înșur. Să-l sorb mireasma rece și tare și s'o biau. Și-apoi, să-l las să curgă pe umerii tăi gâși. Și noaptea-l să ne 'ngroape cu umbre pe-știi.

Cântec pentru gene

Vorbește... te știu că nu dormi... te prefir... Vorbește... mă superi... și nu mai mă ține... Ți-al pus pe ploape stamine de maci... Ce gene sunt astea?... ce ce țile fac?... Dar nu le deschide... închide-le... țese...

ȘTEFAN BALCIU

Albert Thomas despre călătoria sa în România

17. — În declarațiile pe cari le-a dat în Paris, ziarului „Petit Parisien“, a spus că el a cules în România, în Jugoslavia, d. Albert Thomas a fost într-adevăr încercări serioase comuniste, cari au equatinsă pre-factica agitatorilor este prcutindeni în fiecare țară există cauze de război și plăgi mai mult sau mai puțin comunistii caută să le exploateze propagandei lor.

În România, punctul delicat de com-sovoia este Basarabia. Asup a a comunistii și au concentrat efor-ta este compus aproape exclusiv țărani și comunistii au cercat să-i pentru cauza lor, ațărându-i la ră-zănta guvernului din București.

dar chiar să propuie tărul șefului țărânist Lupu, în speranța de a-l dar Lupu, deși face parte din țară s'a lăsat prins la acest joc.

șă, încercarea comunistă s'a des-șemenea pe lângă țărani. Ten-

d-nt- extremiștilor din partidul Stamboliski încurajau de fapt aceste tentative, dar și aci visul de a câștiga mișcării comuniste ele-mentele țărănești, cari constituie un fel de internațională verde, s'a izbit de opoziția șefilor. Numai în Macedonia există un punct negru, întrucât acolo continuă a exista fo-care de agitație.

Planul de atac comunist a fost divers în Jugoslavia (Acot) comunistii au căutat să exploateze divergențele dintre diversele ele-mente etnice, mai ales dintre sârbi și croați. Dar populația își dă seama de sterilitatea unei propagande dela care nu poate trage nici un folos. Impresia totală este aceea a unui eșec general al tentativelor comuniste în Balcani.

Terminând, d. Thomas a relevat efortul de organizație printre țărani, muncitorii și micii meseriași din aceste țări, în scop de a obține beneficiile legilor sociale pentru protecția muncii. Aceasta constituie un factor important pentru stabilitatea în Balcani.

Trângerea numărului lucrătorilor străini din România

mit la ministerul muncii, sub pre-ședini ministrul N. D. Chirulescu, pentru reglementarea migrațiunilor.

statat importanța chestiune a migra-țiunii și șederei în țară a lu-crătorilor străini.

se în vedere surplusul de mun-șare se prezintă în unele ramuri în interesul ocrotirii muncito-șilor, cari încep a nu își găsi pla-șă ajuns la concluzia că este necesar restrângea numărul lucrătorilor străini în țară, sau cu intențiun-șă în țară.

șat scop ministerul muncii de a reprezentații departamentelor și cu reprezentanții elementelor salariale, dorește să stabilească norme, două cari urmează să se aplică la eliminarea elementelor străine în România.

Pentru ușurarea lucrărilor comisiunii s'a hotărât formarea unei subcomisiuni, care va avea să stabilească: 1) cari sunt industriile cari nu au nevoie de lucrători străini; 2) cari sunt industriile cari au nevoie de specialiști străini, fixându-se și proporția în care aceștia pot fi păstrați.

Lucrările sub-comisiunii urmează a fi prezentate comisiunii centrale, pentru ca apoi aprobate de minister să formeze obiectul unei decizii ministeriale, pe baza căreia vor fi soluționate cazurile prezentate organelor locale autorizate a lucra în acest domeniu.

Rămâne ca unele cazuri excepționale să fie rezolvate de comisiunea centrală.

Subcomisiunea va fi formată dintr-un reprezentant al ministerului de interne, al industriei, pătrătorilor, salariaților și un delegat al ministerului muncii.

JUSTICE-CULTURALE

„Haiducii“

șă apariția unei noi cărți de Pa-trimonia intitulată: „Haiducii“.

Crășmarul — în ungurește

șă din 17 Decembrie al ziarului „Hirpal“ a apărut poezia „Ion de Octavian Goga, în traducere de Șaban Endre.

Pirandello — la Berlin

șă se va reprezenta la Berlin piesa Pirandello: „Șase personaje în cău-tura autorului“.

Mosul violonist C. Bobescu în Ardeal

șăle-i succese dela București, vir-tonist C. Bobescu va întreprinde un turneu prin orașele din Ar-deal.

Lipkowska — la Cluj

șă primadonă Lydia Lipkowska va reprezentațiuna la Opera Română

Mardizarea cerealelor

șă generale, modificările ce se fac în proiectului pentru reglimen-tarea cerealelor:

șă aplicabilitatea legii să fie precizie. Scopul legii va fi așă regula operațiile de manipulare, și clasificare a cerealelor.

șă operațiuni se vor executa de țărani care le va prevedea legea.

șă înființa o societate, care să aibă în toate rețelele de magazine și de cereale să nu fie fixate chip rigid și absolut, ci după valoarea a recoltei și după re-șă să nu aibă dela început șă se utilizeze mic, utilizând numai ma-

gaziile și rețelele de care dispun în prezent porturile și căile noastre ferate.

6. Să se lase puțința înființării unui număr cât mai mare de societăți, așa că fiecare regiune să aiba organizația ei destina-tă scopului propus.

7. Societățile acestea să-și limiteze activi-tatea în cadrul operațiilor enumerate mai sus (clasificarea, transportul și immagi-zinarea cerealelor), fără să aibă dreptul de a face și comerț de cereale; aceasta, spre a evita caracterul de monopol de-ghizat.

Regimul de export pentru carne

Reprezentanții fabricilor de conserve de carne din Ardeal și din vechiul regat, au făcut zilele trecute un demers, prin Uniunea generală a Industriașilor, la Ministerele de Industrie și Finanțe.

Fabricanții, printr-ua memoriu documentat, arată starea în care au ajuns această industrie foarte dezvoltată mai ales în Ar-deal, din cauza actualului regim de export, care favorizează exportul de vite în special de porci vii, prohibind în schimb exportul de carne prelucrată și conservată (fiat, șuncă, francfurter, mezeluri în cutii etc.), — ceiace este o anomalie.

Intr-adevăr, sub regimul actual, taxa de export p ntru un porc viu, greutate până la 200—225 kgr., este de aprox., 1500 lei.

Pentru porci tăiați și prelucrați în in-dustria, taxele de export se ridică la aproximativ 6300 lei, ceiace face acest ex-port imposibil.

Ceiace este mai păgubitor în această orânduire a taxelor de export pentru carnea de porc, este că porcii vii eșind din țară cu o taxă de 1500 lei, carnea lor se prelucreează în fabricile ungare și ceho-slovice de conserve de carne, concurând produsele fabricilor românești în străinătate, ba aceiaș carne revine sub formă prelucrată în țară, concurându-ne chiar aci, la noi cu propria noastră materie primă.

x Maria Antoaneta istoria tra-gică a nefericitei regine în 2 părți și 10 acte. Fiica împărătesei Maria Terezia cunos-cută Maria Antoaneta nu era iubită de po-porul francez, a cărui regină era.

Un scandal dela curte cu colierul de diamante pus la cale de aventuriera contesă La Motte a disgrățiat-o cu totul încât era vorbă numai de scurt timp, ca regina să cadă jertfa intrigilor țesute în jurul ei de vechia nobilime, care se vedea înlăturată prin influența elementelor nouă. Acțiunea aceasta se desfășoară cu o uimtoare realitate ale vieții dela curțile din apus în veacul al XVIII-lea.

Va rula în cinema Apollo până la 21 Decembrie.

INFORMAȚII

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Către colaboratori

Rugăm pe colaboratorii ziarului nostru să se grăbească cu trimiterea manu-scriselor pentru numărul de Crăciun, întrucât timpul este înaintat.

Sosirea A. S. R. Principei Elena

A. S. R. Principea Moștenitoare Elena a sosit la București venind dela Paris.

Inspecții administrative

D. inspector general administrativ I. Georgescu, prefectul județului Arad, a inspectat ieri comunele Șiria și Pâncota.

Bugetul a fost trimis spre aprobare la București

Bugetul orașului Arad — fiind întocmit — s'a trimis, spre aprobare la București mi-nisterului de resort.

In acest scop au plecat la București doi: dr. I. Robu primarul orașului și Olariu, consilier comunal.

Transferări

Di Chirilă, primpretorul plasei Chișineu, a fost transferat în interesul serviciului în aceiaș calitate la Mercuria Ciuciului.

Di Spacovici, actualul primpretor al plasei Arad, a fost transferat în aceiaș calitate la plasa Chișineu.

Deasemenea di Oanea, primpretorul plasei Șeb și, a fost transferat — în aceiaș calitate — la plasa Târnova.

Di Peti și Petru, actual pretor la plasa Târnova a fost avansat și transferat ca prim-pretor al plasei Șebis.

Reorganizarea siguranței

Siguranța generală a statului se va reor-ganiza pe baze noi; se vor crea secții mai multe la periferie.

Inspecție militară

D. general Mărdărescu ministrul de răz-boiu va veni la 20 Decembrie, imediat după închiderea parlamentului, în inspectarea trupelor din întregul Ardeal.

Un nou tribunal în Ardeal

Circumscripțiunea tribunalului Făgăraș înființat pe ziua de 1 Ianuarie 1925 va fi formată din judecătorii de ocoale Făgăraș și Sercaia din județul Făgăraș cari în pre-zent aparțin tribunalului Brașov.

Loteria Sindicatului Presei din Cluj

Un pachet de țigari costă 6 lei. Fu-mezi țigările și nu rămâne decât scru-mul. Un bilet de LOTERIA PRESEI din ARDEAL și BANAT nu costă decât 2 lei, și vă dă posibilitatea de a participa la distribuirea unor câștiguri în valoare de 500 mii lei. Tragerea va fi la 16 Februarie 1925. Comandați bilete la Sindicatul Presei Române din Cluj, palatul Bánfi.

Instiținare

Direcțiunea Palatului Cultural ține să pu-blicăm următoarea încunoștințare:

In ziua de 6 Decembrie a. c. cu ocaziunea șezătorii dela Palatul Cultural a scriitorilor români s'a întâmplat că dl Prof. Ioan Babă, dela școala sup. de comerț pentru băieți din greșala unui servitor a fost ridicat depe locu, pe care cu drept îl ocupa.

Subsemnata Direcțiune a Palatului Cultural regretând acest fapt anunță, că a pedepsit pe servitorul neghigat.

x Azi Vineri, primaoră se rulează în ci-nema „Urania“ filmul „Lupta în adâncul mării“ dramă americană în 7 acte. Se prezintă înaintea ochilor vederi din misteriosul adâncul mărilor, cari în filme până acum nu s'a mai pomenit. Aceste fotografii eșteptuie în adâncimea mării e cel mai mare succes pe care l-a putut ajunge cinematografia mo-derna.

Reprezentările se încep la orele 5, 7 și 9 seara.

Parlamentul

Camera Ședința dela 16 Dec. 1924

Ședința se deschide la orele 9 și jumă-tate. Prezidează d. M. Orleanu.

Pe banca ministerială sunt d-nii miniștri G. G. Mărzescu și G. Tătărescu.

D. GR. IUNIAN, în continuare, se în-treabă ce voește să lovească proiectul, dacă mișcările studentesti sunt scoase din el.

D. G. G. MARZESCU, ministrul justi-ției. Lovim delictul ori de unde ar veni. Nădăjdum însă că tineretul nu se va face vinovat de sancțiunile acestei legi.

D. GR. IUNIAN: Voișu să cunosc ce împrejurări au determinat aducerea acestei legi?

D. G. G. MARZESCU, ministrul justi-ției: După Tatar Bunar, după atențatele re-petate din stațiile de cale ferată, vă mai întrebați de utilitatea legii și vă ocupați de mișcarea studentească acoperind altele, pe care aveți înt-res să le acoperiți. (Apluze vii).

VOCI: Ai uitat de telegrama dela Mos-cova. (Apl).

D. GR. IUNIAN se ocupă de mișcarea studentească și o compară cu mișcările co-muniste.

VOCI: Faceți rău că amestecați mereu mișcar-a comunistă cu cea studentească. (Apl).

D. GR. IUNIAN, încheie, arătând că par-tidul țărănist respinge acest proiect.

D. G. POP spune că partidul național prin d sa face declarația că e hotărât să sprijine orice guvern în măsurile care le-ar lua împotriva aceluia cari lucrează contra unității statului întregit cu atâtea jertfe. Respinge, însă această lege adusă de un guvern care nu ar reprezenta voința țării.

D. D. R. IOANIȚESCU recunoaște că codul penal a rămas în urmă față de noile ferme de viață socială. Recunoaște că Statul nu este suficient apărat. La fapte noi trebuiesc sancționate delictive noi, — moderni-zarea codului penal se impune. Partidul d lui Iorga aprobă orice lege, care a pedepsi orice tendințe de desăgărire socială, ca și orice atentat la siguranța Statului.

D. V. V. PELLA, raportorul legii, arată că de neîntemeiate sunt obiecțiunile aduse de opoziție și spune că această lege are dispozițiune cuprinse în toate legiurile asemănătoare din celelalte țări, împotriva crimelor și delictelor îndreptate contra ordinii publice.

Legea este luată în consid rea și votată pe articole, rămânând ca în ședința de azi să fie votată în total cu bile.

Ședința se ridică la miezul nopții.

Ședința dela 17 Dec. 1924

După terminarea ședinței Marelui Cole-giu electoral, Camera ș'a continuat desba-tutele, deschizând ședința la or-le 5 d. a., sub președinția d-lui M. G. Orleanu.

Pe banca ministerială d-nii: general Mo-șoiu, N. N. Săveanu.

Comunicări

D. VINTILA BRATIANU, mini-trul fi-nanțelor, depune două proiecte de legi. pri-mul pentru o deschidere de credit pe exer-cițiul 1924 și secundul privitor la modifi-carea unui articol din statutul funcțio-narilor.

D. Dr. N. LUPU atrage atenția guvernul-ui că o parte din contractele oneroase ce le deține exploatarele Hanhan cu fondul regional din Bucovina, au expirat și cere să nu se mai admită o prelungire de con-trat, care ar fi în dauna populației din Bucovina.

Cere un răspuns urgent iar în caz con-trariu anunță o interpelare în care scop solicită do-arele respective.

D. IACOBESCU anunță o interpelare în chestiunea concesiunii teatrului „Orfeum“ din Ch. sinău.

D. VIRGIL MADGEARU anunță două interpelări d-lui ministru de industrie și comerț. Prima este privitoare la chestiunea necesității existenței Oficiului de zahăr și a prețului pe piața internă, în care scop cere raportul comisiunii pentru a cerceta prețul de producție al zahărului.

A doua interpelare o anunță în chesti-unea modului cum s'a constituit consiliul superior al minelor.

D. GH. TATARESCU, subsecretar de stat la interne, depune proiectul de lege prin care mandatele comisiilor interimare din Ardeal, Banat și Maramureș se prelun-gesc până la votarea reformei adminis-trative.

Asigurarea liniștei publice

Se pune la vot cu bile legea pentru asi-gurarea liniștei publice, care este adoptată de majoritate.

Reglementarea portului armelor

D. PROF. UNIV. VESSPASIAN PELLA, dă citire raportului proiectului de lege pen-tru reglementarea portului și vânzarea ar-melor.

Nefiind nimeni înscris la cuvântul legea se ia în considerare.

Legea se discută pe articole și la art. 5, 17, 18 și 21 se admit amendamentele pro-puse de d. Const. Brătianu.

Restul articolelor se votează nemodifi-cate.

Legea în total cu bile se adoptă de ma-joritate.

Senatul

Ședința se deschide la 4.35 sub președin-ția d-lui Gr. D. Vasiliu.

Pe banca ministerială d-nii Al. Constan-tinescu și general Gh. Mărdărescu.

Contingentul 1925

D. G-RAL MARDARESCU, ministru de războiu, depune proiectul de lege prin care contingentul 1925 este chemat sub arme pe ziua de 1 Februarie 1925.

D-sa cere urgența care se admite.

Comunicări

D. N. TRANDAFIRESCU cere rectifica-rea actualului tra-șu de cale ferată Costești—T-Măgurele. D sa spune că cu o cheltuială de un milion și jumătate s'ar putea evita înzepezirile, făcându-se lucrări de rectificarea aceluiaș traseu.

Prelungirea comisiilor interimare

D. AL. CONSTANTINESCU, ministrul agriculturii și domeniilor a cerut interver-tirea ordinii de zi, spre a lua în discuție proiectul de lege privitor la prelungirea mandatelor comisiilor interimare comunale din Ardeal și Banat până la votarea noiei legi da organizare și unificare administrativă.

Senatul admite și legea se votează fără discuție.

Senatul tre-ce apoi în secțiuni spre a lua în discuție proiectul pentru chemarea sub arme a contingentului 1925.

La redeschiderea ședinței proiectul se votează fără discuție.

Cronica politică externă

Țărăniștii bulgari sunt comuniști

Evenimentele din Bulgaria agitată de unelirile comuniste au dat la iveală o serie de fapte cari, în mod indirect, ne interesează și pe noi românii. Iată, după docu-mente, noui fapte cari luminează chestiunea propagandei comuniste:

Încă din timpul guvernării lui Stamboliski agenții Rusiei sovietice operau în Bulgaria ca la ei acasă, bucurându-se nu numai de cea mai completă libertate, dar chiar de sprijinul guvernului Stamboliski.

În această privință studiul dlui Paul Gentzion ne oferă amănunte interesante.

În fața blocului format de cele trei par-tide de opoziție în jurul cărora se concen-traseră toți intelectualii, medicii, inginerii, profesorii, preoții și în general toată bur-ghezimea bulgară, Stamboliski dându-și seamă de forța coaliției ce se formase împotriva lui și a d ctaturii țărăniște, a sim-țit nevoia unei noi orientări politice și a unui sprijin în afară. Acest sprijin nu-l putea găsi decât în Rusia comunistă.

În timpul conferinței dela Gorna a avut loc o primă întrevedere între Stamboliski și d-rul Ricowski în această întrevedere Stamboliski a încheiat acordul cu d-rul Ra-cowski, obținând din partea acestuia anga-jamentul de a-i pune la dispoziție ajutorul comunistilor bulgari pentru a se menține la putere. În schimbul acestui ajutor Stamboliski se obligă a țogași Bulgaria la conștințele rămase din armata lui Vasil-

Din momentul acesta acțiunea comunistă se deslănțuie în Bulgaria cu furie sălbatecă în înțe egere și cu sprijinul fățiș al guver-nului Stamboliski.

Agentii comunisti trimiși dela Moscova inundă Bulgaria și înarmați cu cărți de poli-țiști date de guvern, deslănțue o teroare nemaioamenită.

Libertatea individuală suprimată, crimina-litatea sporită într-o măsură înspăimântă-toare, însuș palatul regal jefuit, asasinatele se țin lanț, — Bulgaria devine, în adevăr, țara crimelor și a asasinatelor.

Deslănțuirea acestei terori grăbește isbu-nirea mișcării care trebuia să doboare dicta-tura țărăniște a lui Stamboliski.

Lovitura de stat dela 9 Iunie pune capăt acestei dictaturi.

Prăbușirea regimului țărănișt al lui Stamboliski se prezintă cu un caracter de ne-nrăit a fi relevant. Mișcarea împotriva regi-mului țărănișt din Bulgaria a fost, ropo-șăle unei revolte generale în țara țărâniștă pe cari acei regim încercase să-l fi-vorizeze și să le creze o situațiune pri-văgată în stat. Această țărăniște nu nura că n'a sprijin regimul țărănișt al lui Stamboliski în ceasul decisiv, dar s'a alipit la acei cari luptau pentru suveranitatea aceluia regim. O asemenea atitudine dovedește mai bine decât orice alt argu-șă, cât de mul-apreciaș țărâniștii bulgari în efecare guvernării țărăniște.

Boala d-lui Herriot

Spre o criză ministerială?

Paris, 17. — Starea d-lui Herriot s'a ameliorat. Unele cercuri parlamentare însă, caută să prezinte boala ca cerând îngrijiri mai îndelungate.

In culoarele Camerei circulă de aceia zvonuri despre o criză probabilă. Nu lipsesc aceia cari duc o campanie în favoarea unei combinații Briand Loucheur care ar avea și voturile centrului, putând să renunțe la colaborarea socialistă, devenită jenantă față de activitatea comunistilor.

Amicii d-lui Briand au profitat de călătoria sa la Roma pentru a face propagandă în favoarea sa.

Pe de altă parte, unele ziare din opoziție pretind că d. Painlevé ar renunța bucuros la funcția sa de președinte al Camerei, pentru a lua președinția unui nou cabinet.

Deorândată nu se știe însă ce teme pot avea aceste zvonuri. Singurul lucru cert este că, în urma boalei d-lui Herriot, unele chestiuni importante vor fi amânate până în Ianuarie.

Economice.

Situația sumară a Băncii Naționale

În ziua de 29 Noembrie 1924.

Ultima situație sumară a Băncii Naționale — aceea pe ziua de 29 Noembrie 1924 — indică o nouă scădere de peste 30 milioane la capitalul „bilete de bancă în circulație”.

Circul ția fiduciară este deci de 19 miliarde 227 milioane lei.

Portofoliul de efecte scontate în continu avans, a ajuns la 7 miliarde 142 mil lei.

Conturile curente de bitare sunt de 193 milioane față de 177 milioane în săptămâna precedentă, adică un spor de 16 milioane.

O scădere însemnată au suferit conturile curente creditoare, cari trec de la 749 milioane la 490 milioane.

În săptămâna d-lui 22—29 Noembrie, Statul a restituit în contul datorei sale dela Banca Națională suma de 227.255.696 lei. Astfel că Statul ma: datorează:

Imprumutul pentru necesitățile tezaurului 3 miliarde 766 664 mii 447 lei.

Imprumutul pentru unificarea monetară 7 miliarde 25 991.421 lei.

Stocul metale se prezintă neschimbat la 8 miliarde 436.261.592 lei din care:

Aur depozitat 428.139 680;

Aur lingouri 8.486 647;

Aur monete 126 334.187;

Aur disponibil, trate și bonuri de tezaur 5 miliarde 873.901.078;

Argint și diverse monete sunt în scădere, la 13.229.478; Celălalte conturi neschimbate sau cu diferențe fără importanță.

Examinarea situației liniilor ferate particulare din România

Astăzi dim. s'a intrunit la ministerul de comunicații — direcția generală a căilor ferate particulare comisiunea superioară pentru examinarea din punct de vedere juridic a tratatelor tehnice și financiar a situației căilor ferate particulare din România.

Comisiunea a examinat situația liniilor ferate particulare din România aflate în exploatarea statului.

S'a examinat în special linia Arad-Cenad din Ardeal și cele din Basarabia.

Exportul României

În cursul lunii August, exportul principalelor produse din România a fost de 403.571 tone în valoare de 1 miliard 650 milioane față de 433 mii 740 tone în valoare de 1 miliard 340 milioane în luna Iulie.

În primele 8 luni ale anului curent (Ian.—August) s'au exportat 2 milioane 874.292 tone în valoare de 9 miliarde 751 milioane față de 2 milioane 538.935 tone în valoare de 7 miliarde 43 milioane lei în epoca corespondentă din anul trecut.

Creșterea cantităților exportate este de 12 la sută, iar a valorii de aproape 35 la sută.

Partea cea mai importantă a acestui spor revine cerealelor, al căror export a produs în aceste 8 luni 4 miliarde 837 milioane lei față de 3 miliarde 135 milioane în epoca corespondentă din anul trecut, iar în al doilea rând, exportului de lemnărie care a trecut dela 1 milion 332.000 tone în valoare de un miliard 540 milioane la 1 milion 511 tone în valoare de 2 miliarde 23 milioane lei.

Celelalte grupe de produse: petrol și derivate au fost toate în creșteri ușoare. Dintre cereale, porumbul stă în cap cu 557 mii de tone în valoare de aproape 2 miliarde jumătate, după care urmează în ordine importantei, orzul, grâul, faina de grâu, ovăzul, secara, etc.

Când se va face repartiția perimetrelor petroliere

Repartiția perimetrelor petroliere din teritoriul Statului, se va face în primele zile ale lunii Ianuarie 1925.

Ministerul de Industrie a luat măsuri pentru accelerarea lucrărilor în vederea acestei repartiții, deoarece se intenționează ca societățile concesionare să poată prezenta exploatarea acestor perimetre încă în programul de lucru al anului 1925.

Faliment la Viena

„Depositenbank” din Viena, care, precum am anunțat la timp, a fost platită, oțera creditorilor să le plătească 45 la sută din creanțe, prin rate eșalonate pe timp de 21 de luni.

Tratarele urm. azi între creditori și comitetul de administrare al băncii.

Piața cerealelor

Orzul neschimbat, completamente neglijat.

Cerealele au cotat la:

BRILA: orz 58500 lei, ovăz 57000 lei, grâu 107500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

GALAȚI: orz 58500 lei, ovăz 57000 lei, grâu 107500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

TULCEA: grâu 107500 lei, vagonul bordo.

ISMAIL: orz 58500 lei, porumb 55000 lei, grâu 107500 lei, vag. bordo.

CONSTANȚA: ovăz 57500 lei, orz — lei, fasole — lei, porumb 55000 lei, grâu 107500 lei vagonul, bordo

CALARAȘI: porumb 55000 lei, grâu — vagonul, bordo.

GIURGIU: porumb 51000 lei, grâu — lei, vagonul, bordo.

OLTENIȚA: porumb 51000 lei, vagonul, bordo.

IN BASARABIA: orz 58500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

Un mare consorțiu englez cumpără lemne de construcție românești

Un consorțiu englez, a încheiat actele preliminare de cumpărare cu d. f. întreprinderi forestiere din țară pentru circa un milion metri cubi de lemne de construcție: molift și fag, predabile în trei ani. Prețul mediu ar fi de 2000 lei metru cub, franco chiu port românesc.

Devizele și valuta.

Rador, 18 Decembrie.

Zürich: Deschiderea: închiderea

Berlin: 123 — 12290

Amsterdam: 20835 — 20840

New-York: 5166250 — 5166250

Londra: 242350 — 2423

Paris: 2760 — 275750

Milano: 222250 — 221250

Praga: 1570 — 1570

Budapesta: 7025 — 70

Belgrad: 770 — 770

București: 26250 — 260

Varșovia: 9950 — 9950

Viena: 7275 — 7275

București închiderea: Paris 10.60. Londr 923 Berlin —, Newyork 196.—, Mil.no 850, Zurich 38.—, Viena 27.90 Praga 593, Budapesta —

Valute: Napoleon 730, Marca de aur 46, leva 133, lira turcească 100, font englez 900, franc francez 10.70 franc elvețian 37.—, lira 850, drachm 325 dinar 275, dolar 193.—, coroana austriacă 28 —, coroana maghiară 27.—, socol 570. Marce polona 36 —

Reclama e sufletul comerțului

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

LOC DESCHIS

Stimabilă Doamnă!

Avem onoare a Vă încunostiința, că mâine și poimâine, la 18 și 19 Decembrie, dela ora 2—6 p. m. în grăvălia noastră vor expune firmele de mai jos din Paris 50 modele, pentru a căror privire Vă invităm cu onoare prin prezență fără a fi obligate la cumpărare.

PARIS

Casa de modeluri

Bul. Regina-Maria 2—6

Jenny Jean Paton

Preinet, Philip Gaston

451

*) Pentru cele publicate redacția nu i-a responsabilitate.

SE CAUȚĂ o dactilografă, perfectă în limba română, cu un salariu bun. Adresa la Administrație.

DE VÂNZARE covoare persiane moderne din lână de mătăsă în Strada A. Gavra (fost Csernovits) Nr. 12. A se interesa tot acolo la băcănia Weisz. (453)

MAGAZIE de 7x7 m, bună pentru măfuri, sau mică industrie, de închiriat cu 1 Mai 1925, Strada Turnului (fostă Lovarda) Nr. 3. Informații dă tot acolo croitoria de dame Siclovian. (454)

ESTE CEL MAI BUN DESINFECTANT!!

De vânzare un local de crăsmă și prăvălie, precum și debit de tutun în locul cel mai potrivit și în strada principală în colț. Adresa: (450)

Gheorghe Moldovan, comerciant Măderat 388 (jud. Arad).

Salon de dam după moda engleză și franceză M. TOTH Arad, Bul. Regina Maria 9, etaj

Masini de cusut in rate, mare asortiment de becuri, cum și totfelul de articole electrice prețurile cele mai convenabile se pot prezenta SCHWARTZ mechanic, Arad, Strada Brancovicu (Lázár Vilmos-ut)

„ASTRA”

Prima Fabrică Română Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisiune prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orișice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orișice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziiile de consignatie mai jos notate.

Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul 1. Brașov: „Silvania” Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 9. Cernăuți: „Mecano” S. A. Piața Unirii numărul 9. Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj. Oradea-Mare: „Economia” S. A. p. t. Comerț și Ind. Piața M. Vite. Sătmăr: Frații Princz, Turnătoria de Fier și Fabrică de Mașini Sibiu: Compania Anglo-Americana, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. intrepr. tehnică Strada Ștefan cel Mare. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftverein, Gorve-gasse 5.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)